

Historische televisieproducties

85

Historische televisie is in Nederlandse en Belgische omroepen hebben de afgelopen jaren een groeiend aantal eigen televisieproducties uitgezonden waarin geschiedenis wordt verpakt als een vorm van verdieping van de actualiteit, als een spannende zoektocht naar het eigen verleden of het verleden van de eigen vertrouwde ruimte, of als een vorm van populair entertainment. De voorbeelden lopen uiteen van documentaireachtige formats (*Andere Tijden*), thematische series (*De Slavernij*), series met een hoog whodunit-gehalte (*Publiek geheim*), programma's waar het verleden in dienst staat van *human interest* en de *petite histoire* (*Verborgen Verleden*, *Meneer Dokter*, *Meneer de Burgemeester*). In sommige gevallen is de presentator of de centrale gast heel prominent aanwezig, in andere wordt bijna alleen gebruik gemaakt van archiefbeelden en/of zorgvuldig geselecteerde getuigen. Ondanks deze variëteit in stijlen en oogmerken, hebben veel televisieproducties met elkaar gemeen dat ze zich richten op de nationale geschiedenis en op het recentere verleden. Zelfs wanneer een programma de Nederlandse zeventiende eeuw als onderwerp heeft, wordt nadrukkelijk gekozen voor een contemporaine invalshoek ('De Gouden Eeuw: proeftuin van onze wereld'). In Vlaanderen ontbreken televisieseries die het verleden voor 1830 verkennen helemaal.

De populariteit van deze genres roept vragen op over de veranderende historische beeldcultuur in Nederland en Vlaanderen; over de agenda's van de makers, de behoeftes van consumenten en de relatie tussen deze televisieproducties en nationale geschiedenisvertogen. Waarin verschillen Nederland en Vlaanderen van elkaar en waarin verschillen zij van landen met een veel sterker verankerde historische televisiecultuur zoals Groot-Brittannië en Duitsland? Welke rol spelen het wetenschappelijke onderzoek en academici bovendien in deze ontwikkelingen? Hoe verloopt de vertaalslag tussen tekst – het traditionele medium van de historicus – en beeld? En halen historici niet te gemakkelijk de neus op voor het bredere forum dat televisie (tegenwoordig vaak aangevuld met publieksboeken, websites en apps) kan bieden? Met deze vragen in het achterhoofd vroeg de redactie van de *BMGN-Low Countries Historical Review* een aantal publiekshistorici te reflecteren op de huidige populariteit van historische televisieproducties in zowel

Nederland als Vlaanderen. Beide teams kozen voor een eigen invalshoek en casus (respectievelijk *De Gouden Eeuw* en *Ten Oorlog*), maar bieden ieder een prikkelende analyse van actuele televisiecultuur en de uitdagingen van de historicus.

Namens de redactie,

GEERT JANSSEN EN ANNE-LAURE VAN BRUAENE